

Beloianisz Fejér megye egyik legfiatalabb települése, alig 2 000 lakossal. Az 1950-es évekig Ivánca szántóföldjei voltak a helyén. 1950. május 6-án indult meg a település tervezése és építése a görög polgárháborúból Magyarországra menekülő görög családok számára. A körülbelül 400 görög családot ideiglenesen a budapesti Kőbányai út–Hungária körút sarkán található dohánygyár fő- és raktárépületében helyezték el, ahol önálló óvodát, iskolát, postát, élelmiszerboltot létesítettek a számukra. Az építkezés Görögfalván rohamléptekben haladt, rövid idő alatt 418, nagyrészt sorházi (kisebb számban családi házas) lakás, óvoda, iskola, könyvtár, kultúrház, orvosi rendelő és tanácsháza épült fel. A község a Beloianisz nevet vette fel. Először 1954-ben, majd később több hullámban nagy számban települtek vissza az itt lakók Görögországba, de többségében – főleg a fiatalabbak – Magyarországon maradtak, ahol nyelvi és szakásokban nagyrészt alkalmazkodtak a magyar környezethez, miközben még mindig ápolják a görög hagyományokat is. 1996-ban ortodox templom épült a településen. A községben a helyi Pyrgos Egyesület szervezésében görög néptáncscsoport és zenekar is működik. A település iskoláját egy éve vette át a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata.

Új igazgató Beloianiszban

Beszélgetés Vengrinyák Edittel

– Interjúalanyom nem görög származású, mégis a görögség elkötelezett tagja, s július óta a Nikosz Beloianisz Általános Művelődési Központ igazgatónöje. Honnan ered a szerelem a görögség iránt?

– A testvéremmel sokat jártunk Csillebécire táborozni, ott ragadott magával a görög zene, az ének, a tánc varázsa s Kunelász Jannis energija, aki az akkori Akropolis zenekar énekes volt, és gyakran vitt magával minket görög táncházakba. Ezek az élmények megpendítettek bennem egy olyan húrt, amelynek hangja azóta is tisztán hallatszik a lelkemben: olyan dologgal szeretnék foglalkozni, amely a görögséggel kapcsolatos. Az első két idegen nyelv, amit megtanultam, az orosz és a német volt, de miután újjörög szakra keveredtem, és az egyik munka hozta a másikat, a görög lett a meghatározó nyelv az életemben.

– Hol nőttél fel, hol tanultál?

– Nyíregyházán születtem, éltem. Először a Besenyei György Tanárképző Főiskola magyar-történelem szakát végeztem el, majd az ELTE-n folytattam magyar-újjörög szakon.

– Könnyen tanulsz nyelveket?

– Igen, szerencsémre könnyen. Szeretem is, beszélem is „őket”, mindegyik új kihívást, más életerzést jelent.

– Említetted, hogy nem csak a nyelv, hanem a görög zene és tánc is megfogott. Tehetséged is van hozzá, tagja vagy a hazai görög színháznak is...

– Ikertestvéremmel kiskorunk óta igen muzikálisak vagyunk, zongorázni, gitározni tanultunk, s akkor találkoztam a görög zenével. Zeneelméleti oktatásban is részt vettem, később kezdett el érdekelni a keleti kultúra.

– A Magyarországi Görögök Országos Önkormányzatának titkári feladatait látad el. Mikor született meg benned az ötlet, hogy megpályázd az igazgató állást Beloianiszban?

– Az egyik kolléganőm, Kipru Miranda hívta fel a figyelmemet arra, hogy nyugdíjba megy az ottani iskola igazgatója. Noha kicsit messze van a település, úgy voltam vele, hogy az új feladat igazi kihívás lenne számomra, meg kell próbálnom. Azon is elgondolkodtam, milyen véletlen találkozások vannak az életben: Miranda nagybátyja ugyanis éppen Kunelász Jannis, aki tanárként Beloianiszban kezdte a pályáját, majd visszaköltözött Görögországba és sokáig nem tudtam róla semmit. Pár éve találtam meg újra Thesszalonikiben. Most, hogy Beloianiszba kerültem, mintha beteljesítettem volna valamit, ami az ő életéből kimaradt. Hiszen általa ismerkedtem meg a görög kultúrával, s remélem, most büszke is rám!

– Melyek a legfontosabb feladataid igazgatóként? Mit akarsz megvalósítani?

– Egy éve két tannyelvű a beloianiszi iskola és az országos önkormányzat fenntartásában működik, így mindenképpen a görög nyelv és kultúra ápolása, erősítése a legfőbb feladatunk. Ahogyan múlnak az évek, és jönnek az újabb nemzedékek, egyre lazább

a kapcsolat a nyelvvel és a kultúrával, állandó harcot vívunk az asszimilációval. Előírás, hogy a nyolcadik év végén a tanulók legalább alapfokú nyelvvizsgát tegyenek görög nyelvből, de én azt szeretném, ha ehelyett minél több diák a középfokú vizsgát tudná letenni. Céлом, hogy a gyerekek örömmel tanulják a nyelvet, versenyekkel, táborozással, görög testvérkapcsolatokkal, utazásokkal, zenével, néptáncal fogom motiválni őket. Fontosnak tartom, hogy megszeressék a görög nyelvet, irodalmat és kultúrát, s felismerjék a lehetőségét annak, hogy az ELTE új-görög szakán tovább is lehet tanulni. Ezzel a nyelvvel, illetve a kétnyelvűséggel a munkaerőpiacon is új kilátásokkal jelenhetnek meg az itt tanuló gyerekek. Beloianiszban sok a hátrányos helyzetű tanuló, számukra az esélyegyenlőséget kell biztosítani az iskolában, például az internet hozzáférés vagy az anyaországi táborozás terén. A Művelődési Házban megemlékezünk majd a görög ünnepekről, zenés rendezvények, színházi előadások lesznek. Ezeket a falut környező települések diákjai számára is vonzóvá tesszük.

– *Aki nem ismeri a két tannyelvű rendszert, annak bemutatnád azt?*

– A Beloianiszi Általános Művelődési Központ három részből áll: az általános iskolából, a könyvtárból és a művelődési házból. Játékos formában már az óvodában ismerkednek a gyerekek a görög nyelvvel, az első osztályban pedig néhány készségtantárgy oktatása görögül folyik. Minden nap van görög nyelvóra is. Ez már a második tanévünk, számos segítséget kapunk, például Görögországból érkeznek hozzánk oktatók, valamint elkészült a tizenkét évfolyamra lebontott kerettanterv is, amely meghatároz-

za, milyen szintre kell eljutni a tanulóknak az adott tanév végére.

– *Görög irodalom és történelem órák is lesznek?*

– Az alsó tagozatban a görög mitológia oktatása nagy hangsúlyt kap, a felsőben pedig a történelem természetesen. A magyar oktatási rendszerben is tananyag az ókori görög történelem, de ezen túlmenően keveset tudunk az emberekről, az ország kultúrájáról, irodalmáról. A mi iskolánkban a homályban maradt részeket is felfedjük, hiszen sok érdekességet rejtenek az ókort követő századok is. Azt vallom, hogy fel kell ébreszteni a gyerekek érdeklődését, hogy aztán maguk is elmélyüljenek egy-egy őket jobban érdeklő témában.

– *Ez kötelező tananyag vagy szakkör?*

– Részben kötelező tananyag, de ugye tudjuk, hogy ami kötelező, az sokszor inkább ellenérzést vált ki, így ezeket az ismereteket szakköri formában is szeretnénk átadni. Várom akár a nyugdíjas pedagógusokat is, hogy megosszák a gyerekekkel tudásukat, tapasztalataikat. Fontosnak tartom, hogy jó kapcsolat alakuljon ki az iskola, a pedagógusok és a szülők között, hogy a gyerekek örömmel jöjjenek görögórára, csillogjon a szemük és érdekelje őket, amit tanulnak. Szárnyakat kell adni a gyerekeknek, ez a legfontosabb feladata a tanárnak, a pedagógusnak. Ne csak átadja a tudást, hanem figyeljen arra is, hogy miként teszi. Ezt nem lehet tanulni, ezt érezni kell.

– *Köszönöm a beszélgetési, sikeres munkát kívánunk!*

Miliosz Nikolett

„Ma már a település hosszú távú fennmaradása is biztosított”

Interjú Papalexisz Kosztasszal, Beloianisz polgármesterével

– *Eddigi működése során mennyit sikerült megvalósítani a hivatalba lépésekor kitűzött célokból?*

– Rengeteget dolgoztunk. A kötelező hat testületi ülés mellett szemben, átlagosan évi huszonnyolc ülésünk van. Első és legfontosabb feladatunk a működésünk stabilizálása volt, hiszen a település a csőd szélén állt, katasztrofális állapotok uralkodtak a hivatalban. A polgármesteri átadás-átvétel jegyzőkönyvé-

ben a rögzített adósságállomány közel 47 millió forint volt, de mint az később a rossz nyilvántartások kijavítása révén kiderült, valójában ez az összeg csaknem 75 millióra rúgott. A bérek, segélyek kifizetése óriási nehézségekkel járt. Kezdetben nem volt a hivatalban papír és tintapatron sem, szinte mindent úgy kellett összekaparni. Máig emlékszem arra, hogy amikor a szomszédos város, Adony polgármestere 2010 októberében

meglátogatott, a házipénztárból söpörtük ki az aprópénzt, hogy meg tudjuk egy kávéval vendégszolgálatot... Intézményeinkben leállt a gázszolgáltatás, és a vilányt is ki akarták kapcsolni. Innen indultunk.

A működésünk normalizálását a szolgáltatókkal történő egyeztetések és különböző megállapodások megkötésével kezdtük. El kellett kezdeni a törlesztést, hiszen még 2008-as(!) kifizetetlen számláink is voltak. A hivatal személyi állományának optimalizálásával és szakmai alapon történő megerősítésével folytattuk. A helyi iparüzési adórendeletünk változtatásával több vállalkozást csábítottunk a településre, így nőttek a bevételeink. Szívósan, napról napra erősödöttünk, legalább húsz alkalommal elhárítva a csődeljárás indítását. Utólag visszagondolva, nem biztos, hogy újra végig tudnám csinálni ezt az időszakot.

Megindítottuk a folyamatos kommunikációt egy honlap és a helyi újság formájában, hiszen addig a lakosság szinte semmilyen információval nem rendelkezett a falu helyzetével kapcsolatban. Törlesztettük az orvosi ügyelet kifizetetlen számláit, és így a beloianisziak is teljes joggal részesülhettek a szolgáltatásból. Korábban ugyanis a környező települések tartották fenn ezt a rendszert, de most már mi is teljes jogú tagként vagyunk nyilvántartva. A tanuszkodába sem járhattak a beloianiszi gyerekek, hiszen annak a fenntartásához sem járult hozzá korábban a település, noha vállalta ezt a kötelezettséget. Mára ezt a kérdést is rendeztük, sőt Beloianisz ma azon kevés település közé tartozik, amelynek nincs uszodaadóssága. Elmondhatom tehát, hogy a legnehezebb időszak már mögöttünk van.

– Hogy boldogul Beloianisz az elmúlt évekre egyébként is jellemző más költségvetési nehézségekkel és hatásaival? Sikerült megoldásokat találni a gondokra?

– Az átszervezéseknek köszönhetően, a napi likviditási problémáink teljesen megszűntek. Ma már nem érhet minket semmi olyan meglepetés, ami a működésünkben zavart okozhatna. Példa erre, a Beloianiszban hatalmas gondot jelentő nyári szünyoginvázió, amin a korábbi években csak bosszankodni tudtunk. Az idén azonban kétszer is volt légi-földi szünyogyérítés. A legnagyobb gondunk hosszú távon az intézményeink fenntartása volt. Ez tavaly megszűnt, miután az Országos Görög Önkormányzat (MGOÖ) fenntartásába vette a Nikosz Beloianisz Általános Művelődési Központot. Tudtuk, hogy erre a problémára megoldást kell találnunk, hiszen a település saját erőből már nem tudta tovább finanszírozni az iskolát, óvodát, könyvtárat és művelődési központot magába foglaló AMK-t. Idén már a második tanév indul az új felállásban és a rendkívül jó finanszírozásba került intézmények sikeresek, népszerűek. Amikor 2010-ben elkezdtem polgármesterként dolgozni ötvenhat gyerek járt az iskolába, az idei tanévben 103 tanulónk van és ez a létszám folyamatosan növekszik. Nem kell monda-

nom, hogy a költségek mindkét gyereklétszámnál azonosak, míg a bevételek megkettőződtek. Erre az eredményünkre vagyok a legbüszkébb. A keletkezett megtakarításainkból idén már fejlesztésekre is futotta. A falu szívében teljesen felújítottuk a buszmegállókat, és elvégeztük a település összes rossz állapotú utcájában a kátyúzást. A két beruházás ára megközelítette a nyolcmillió forintot, amit teljes egészében az önkormányzat biztosított.

– Néhány hónapja kezdődött az új tanév. Miként zajlott a megnyitó ünnepség? Milyen eredményeket ér el a község az oktatási terén?

– Az iskolai tanévnyitó szeptember 1-jén, vasárnap délután volt. Remek hangulatban zajlott, és különösen ünnepélyesre sikeredett. A görög nagykövetség képviselőjében részt vett rajta Joannisz Sztamatekosz úr, az MGOÖ képviselőjében Koranisz Laokratisz és Sianos Tamás urak. Az új tanév kezdete alkalmából Kalota József protopresbiter úr megáldotta a résztvevőket. Az ünnepség rangját emelték a görögországi Drama város mellől érkezett vendégeink, akik fúvószenekari segítséggel eljátszották a két ország himnuszát, majd egy rövid előadást is tartottak. A hivatalos műsort táncfellépéssel zárták. Az idei évnek úgy indulunk neki, hogy két elnyert pályázatnak köszönhetően közel 64 millió forintot költhetünk az intézményekben folyó szakmai programokra és eszközökre. A nyarunk is úgy telt, hogy rendkívül gazdag programokat kínálhattunk gyermekeinknek. Ez is hozzájárult a létszámunk növekedéséhez, hiszen a környéken azt látják, hogy az iskolánk él és virul.

– A Magyarországi Görögök Országos Önkormányzatának elnöke nemrég Beloianisz díszpolgára lett. Mit értékel a közösség e kitüntetéssel, és mennyire volt a döntés egyöntetű?

– Koranisz Laokratisz az első volt, aki mellénk állt a bajban. Nem kérdezett, hanem segített, ahol tudott. 2010 októberében nem volt gázórája az iskolának – maga a tanítás került veszélybe. Gyorssegélyként két és félmillió forintot kaptunk az MGOÖ-től. Ezt követően kezdődtek meg azok a tárgyalások-egyeztetések, amelyeknek a végén eljutottunk oda, hogy ma már az iskolánk jövője és ezáltal a település hosszú távú fennmaradása is biztosított. Nem kell ecsetelnem, milyen sors vár azokra a településekre, amelyek nem tudnak iskolát fenntartani. Ebből a munkából Koranisz Laokratisz oroszánrészt vállalt, és mindvégig kitartott a cél mellett. Ezt honorálta a település a díszpolgári cím adományozásával. A cím adományozását önkormányzati rendeletünk szabályozza. Ebben az áll, hogy a polgármester kezdeményezi, kikérve a civilszervezetek és intézmények véleményét, s javaslatot tesz a képviselő-testületnek. Elmondhatom, hogy mind a megkérdezett szervezetek, mind a képviselő-testület egyhangúan szavazott e kérdésben.

– Végül felsorolná, mely területeket és tennivalókat tart fontosnak, kiemelendőnek, és mik a megvalósítandó tervei a hivatali ideje hátralévő részében?

– Három fontos terület van, amire összpontosítanunk kell. Az első a közbiztonság helyzetének javítása. Idén sikerült kiharcolnunk, hogy a településnek saját körzeti megbízott rendőre legyen. Nagyon régi elmaradásunkat pótoltuk. Az ő munkájának segítésére törekedve adtunk be pályázatokat térfigyelő rendszer kiépítésére, amivel az esti lopások teljes visszaszorítására törekszünk. Elvileg kilenc pontra, a település összes bevezető útjára és központjába he-

lyeznénk el a kamerákat. Bízunk a sikeres pályázatban. A másik célunk a ravatalozónk felújítása, ami már régen rászorul erre, de itt sajnos valószínűleg csak saját forrásokra támaszkodhatunk, hiszen ilyen jellegű pályázatot most nem találtunk. A harmadik a játszóterünk teljes felújítása. Jó látni, hogy a nyáron rengeteg gyermek és szülő van kint a főterünkön, jelezve azt, hogy nagy az igény a közösségi életre. Nekik szeretnénk minden igényt kielégítő körülményeket biztosítani.

Dercsényi Avgouropoulou Voula
Az Ellinizmosz nyomán

Tisztelt Előfizetőink!

Decemberi lapszámunkkal küldjük a számlákat. Mivel nagy változás történt az elmúlt évben a fenntartót, a címeket, a neveket illetően, arra kérnénk az érintetteket (könyvtárak, nemzetiségi önkormányzatok, stb.), hogy küldjék meg nekünk, mely címre írjuk a számlát és/vagy hová kéri a folyóiratot (iskolák)!

Előre is köszönjük!

A BARÁTSÁG szerkesztősége

A következő e-mail címeken várjuk a visszajelzéseket:
baratsag@upcmail.hu vagy eva.mayer@nemzetisegek.hu

Olvassa a
BARÁTSÁG-ot!
Fizessen elő most 2014-re!

Éves előfizetési díj: 3000 Ft
(1800 Ft + 1200 Ft postaköltség)

A folyóirat előfizethető átutalással:

a **Filantrop Társaság Barátság Egyesülete**
OTP-számlaszámán: **11711034-20813402**

e-mail címek: baratsag@upcmail.hu,
eva.mayer@nemzetisegek.hu
honlapunk: www.nemzetisegek.hu

Várjuk könyvtárak, iskolák, kisebbségi önkormányzatok, egyesületek, baráti körök jelentkezését!

KULTURÁLIS, INFORMÁCIÓS ÉS KIADÓI NONPROFIT KFT.

KÖNYVKIADÓ ÉS DIGITÁLIS NYOMDA

- DIGITÁLIS NYOMTATÁS
- GRAFIKAI STÚDIÓ
- KIS PÉLDÁNYSZÁMÚ KÖNYVEK
- TANKÖNYVEK, KATALÓGUSOK
- ÚJSÁGOK, FOLYÓIRATOK

1065 BUDAPEST, NAGYMEZŐ UTCA 68.

Telefon: 06 1 269-1974 • Telefon/fax: 06 1 269-2811
E-mail: croatica@croatica.hu • Webcím: www.croatica.hu